

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

Комисија за остваривање
равноправности полова

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM

Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova
Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova

Број/Број: 01/6-50-3-6-17/14

Сарајево/Sarajevo, 1.9.2014.

KOLEGIJ ZASTUPNIČKOG DOMA

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

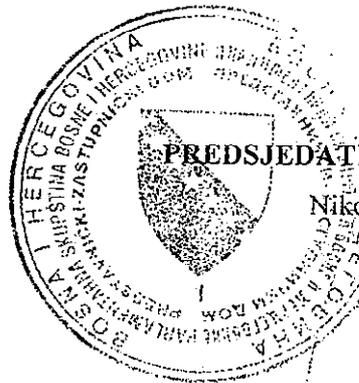
PRIMLJENO: 05. 09. 2014.			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-50-3		991/14	

B

Poštovani,

Dostavljam Vam Izvješće o radu Povjerenstva za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u 2014. godini, usvojenog na 17 sjednici Povjerenstva od 28.8.2014.

S poštovanjem,

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA
Niko Lozanić

Б О С Н А И Х Е Р Ц Е Г О В И Н А
П А Р Л А М Е Н Т А Р Н А С К У П Ш Т И Н А
Б О С Н Е И Х Е Р Ц Е Г О В И Н Е

П Р Е Д С Т А В Н И Ч К И Д О М

Комисија за остваривање равноправности полова

B O S N A I H E R C E G O V I N A
P A R L A M E N T A R N A S K U P Š T I N A
B O S N E I H E R C E G O V I N E

P R E D S T A V N I Č K I D O M / Z A S T U P N I Č K I D O M

Комисија за остваривање равноправности полова
Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova

Број: 01/6-50-1-6-17/14

Sarajevo, 26.8.2014.

IZVJEŠTAJ O RADU
ZA 2014. GODINU

Sarajevo, avgust 2014.

SADRŽAJ

POGLAVLJE I. UVODNI DIO	3
POGLAVLJE II. IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA KOMISIJE.....	4
Odjeljak A. Konferencije u organizaciji Komisije.....	4
Odjeljak B. Konferencije na kojima su učestvovali članovi Komisije.....	5
Odjeljak C. Bilateralni susreti i sastanci.....	5
Odjeljak D. Zakonodavna aktivnost Komisije.....	6
Odjeljak E. Ostale aktivnosti	6
POGLAVLJE III. SAŽETAK	6
PRILOG: Pregled sjednica Komisije s tačkama dnevnog reda	8

Na osnovu člana 31. stav (2) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07, 87/09 i 28/12), Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 17. sjednici, održanoj 26.8.2014. godine, usvojila je

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2014. GODINU

POGLAVLJE I. UVODNI DIO

Nadležnosti Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Komisija) utvrđene su članom 46. Poslovnika Predstavničkog doma, kojim je propisano da Komisija razmatra pitanja koja se odnose na:

- ostvarivanje ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, naročito u vezi s unapređivanjem statusa žena u Bosni i Hercegovini;
- podsticanje aktivnosti u institucijama BiH na provođenju Platforme za akciju Pekinške deklaracije (4. svjetska konferencija o ženama, 1995.) u 12 kritičkih sfera;
- podsticanje i koordinaciju aktivnosti s entitetskim parlamentima na unapređenju statusa žena i provođenju Platforme za akciju Pekinške deklaracije;
- razmatranje predloženih zakona i drugih propisa sa stanovišta ravnopravnosti spolova i sprečavanja diskriminacije žena;
- razmatranje prijedloga dokumenata i izvještaja institucija BiH koji se odnose na ostvarivanje ravnopravnosti spolova i provođenje Platforme za akciju Pekinške deklaracije u cijelosti, odnosno po pojedinim oblastima;
- razmatranje pripreme za učešće delegacija Bosne i Hercegovine na međunarodnim skupovima kada se razmatra provođenje Pekinške deklaracije (UN, Pakt o stabilnosti i sl.);
- druga pitanja u vezi sa ostvarivanjem ravnopravnosti spolova.

U 2014. Komisija je održala četiri sjednice s ukupno 21 tačkom dnevnog reda, kako slijedi:

Broj i datum održavanja sjednice	Broj razmatranih tačaka dnevnog reda na sjednici	Broj članova prisutnih sjednicama Komisije	Broj odsutnih članova sa sjednica Komisije
14./26. 2. 2014.	5	5	4
15./24. 3. 2014.	7	6	3
16./01. 7. 2014.	5	7	2
17./26. 8. 2014.	4	5	4
Ukupan broj sjednica: 4	Ukupan broj razmatranih tačaka: 21	Prosjek prisutnih: 63%	Prosjek odsutnih: 37%

POGLAVLJE II. IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA KOMISIJE

Odjeljak A. Konferencije i tematske sjednice u organizaciji Komisije

Komisija je, uz podršku Misije OSCE-a i Agencije za ravnopravnost spolova BiH, organizirala aktivnosti u okviru Sedmice ravnopravnosti spolova od 3. do 7. 3. 2014.

U okviru Sedmice ravnopravnosti spolova dodijeljena su, prvi put, priznanja Komisije za tri dobitnice Nagrade za doprinos u ostvarenju ravnopravnosti spolova u 2013. godini.

Dobitnice je predložio ocjenjivački sud, sastavljen od predstavnica Komisije, Agencije za ravnopravnost spolova BiH i OSCE-a, na osnovu javnog poziva za dostavljanje prijedloga, a svečano uručenje priznanja upriličeno je 4. 3. 2014. u auli PSBiH.

Tematska sjednica Komisije: „Sudska zaštita od rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici“, održana je 4. 3. 2014.

Šesta OSCE-ova regionalna konferencija žena parlamentarki: „Rad u parlamentarnim tijelima: Izazovi i postignuća iz perspektive ravnopravnosti spolova“, održana je 5. 3. 2014., uz učešće parlamentarki iz Finske, Hrvatske, Crne Gore, Srbije, Makedonije, Albanije i BiH.

Uz već pomenute konferencije, organizirani su i popratni događaji. Tako je u atriju Parlamentarne skupštine BiH upriličena izložba bosanskohercegovačkih umjetnica, čiji su radovi za temu imali marginalizaciju i diskriminaciju žena, a prezentirana je i Mala biblioteka rodne ravnopravnosti u kojoj su se mogli naći odabrani naslovi iz stručne literature o ravnopravnosti spolova i rodnim pitanjima, djela iz teorije feminizma te djela domaće i svjetske književnosti koja promoviraju emancipaciju žena.

Također su organizirane i posjete građana pratećim manifestacijama, te je tako, prema podacima Sektora za odnose s javnošću Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, ove sadržaje vidjelo 430 posjetilaca, u 19 grupa, u 10 termina.

7.5.2014. održan je Forum o ravnopravnosti spolova u političkim strankama na kojem je razgovarano o rodnoj perspektivi u programskim dokumentima političkih stranaka, kao i o praksi kojom političke stranke potiču angažman žena u političkim strankama. Također je prezentiran tekst Izjave o opredijeljenosti stranaka za ravnopravnost spolova, koja je nakon toga ponudena strankama na potpisivanje.

20.5.2014. održana je konferencija o temi: Zaštita žena žrtava nasilja u porodici u svjetlu ratifikacije Konvencije Vijeća Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, kada je upriličeno čitanje odlomaka iz projekta „Nasmrt ranjena“, autorica Dandini De Sylva Serena i Misiti Maura.

Odjeljak B. Konferencije na kojima su učestvovali članovi Komisije

4. 3. 2014. Interparlamentarna konferencija o osnovnim pravima, seksualnoj orijentaciji i spolnom identitetu, koja je, u organizaciji EP i Parlamenta Albanije, održana u Tirani;

Konferencija pod nazivom „Prioriteti i akcije za unapređenje učešća žena u političkom odlučivanju u Bosni i Hercegovini“, u organizaciji Fondacije „Udružene žene“ Banja Luka održana je od 21. do 23. 3. 2014. na Jahorini;

9. i 10. 6. 2014. XVI. sastanak Cetinjskog parlamentarnog foruma u organizaciji Skupštine Crne Gore o temi „Žene u biznisu“, Cetinje;

Odjeljak C. Bilateralni susreti

Na poziv Parlamenta Kraljevine Švedske, delegacija Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH boravila je 4. 6. 2014. u posjeti Parlamentu Kraljevine Švedske, te se susrela s članovima parlamentarnog Odbora za socijalnu zaštitu, članovima parlamentarnog Odbora za tržište rada, predsjedavajućim Parlamentarne grupe prijateljstva s BiH Peterom Radbergom, šefom Odjela

za protokol Larsom Franzenom i poslanikom Johanom Linanderom iz Mreže muškaraca Parlamenta Švedske.

Odjeljak D. Zakonodavna aktivnost Komisije

Slijedom usvojene inicijative prve zamjenice predsjedavajućeg Komisije Ismete Dervoz, Komisija je na 13. sjednici utvrdila i u parlamentarnu proceduru uputila sljedeće dokumente:

1. Izmjena i dopuna Jedinistvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine;
2. Amandmane na Prijedlog poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;
3. Amandmane na Prijedlog poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;
4. Uputstvo o korištenju rodno osjetljivog jezika u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine s aneksima: Pojedinačna uputstva s primjerima i Tabela funkcija, naslova, zvanja i zanimanja u Parlamentarnoj skupštini BiH i Sekretarijatu Parlamentarne skupštine BiH.

Odjeljak E. Ostale aktivnosti

U organizaciji Komisije, objavljena je publikacija pod nazivom: „Upotreba rodno osjetljivog jezika u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine“, koja predstavlja kompilaciju dokumenata Komisije i jezičkih i sociokulturoloških recenzija napisanih u pripremi ovih dokumenata, s namjerom da predstavljaju i drugima podsticaj u nastojanjima da se otkloni rodna diskriminacija u jeziku.

POGLAVLJE III. SAŽETAK

Budući da je ovaj izvještaj posljednji u ovom sazivu Komisije, željeli bismo istaći najznačajnije aspekte rada Komisije u mandatnom periodu.

Komisija je redovno analizirala stanje ravnopravnosti spolova u raznim oblastima javnog i privatnog života u BiH, uvažavajući pri tome stavove kako vladinog, tako i nevladinog sektora, nastojeći da postigne izbalansiran stav koji bi omogućio da svojim preporukama na adekvatan način podstakne na aktivnosti s ciljem poboljšanja stanja.

Također smo razmatrali i godišnje i periodične izvještaje o poštivanju i primjeni međunarodnih konvencija iz oblasti rodne ravnopravnosti, kao što su UN CEDAW, Pekinška deklaracija i Platforma za akciju u Bosni i Hercegovini i Rezolucija UNSCR 1325 - Žene, mir i sigurnost, koje smo, s prijedlogom preporuka, prosljeđivali Parlamentanoj skupštini BiH na razmatranje.

Učestvovali smo u izradi i upoznavali se s godišnjim izvještajima o provođenju Strategije prevencije i borbe protiv nasilja u porodici za Bosnu i Hercegovinu, kao i s provođenjem Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine za dva perioda.

Predložili smo i izmjene Zakona o radu i Zakona o plaćama u institucijama BiH kojima je uveden institut roditeljskog odsustva, čime su očevi stekli pravo da koriste dio porodiljskog odsustva.

Snažno smo podržali zakonski prijedlog naše prve potpredsjednice za usaglašavanje Izbornog zakona BiH sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH, kojim je povećana kvota na kandidatskim listama za manje zastupljeni spol na 40 procenata, te propisana ista kvota i za sastav izborne komisije i biračkog odbora.

Komisija je objavila Priručnik za parlamentarce, koji treba olakšati parlamentarcima primjenu Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

Priručnik je dokument Vijeća Evrope koji je, uz saglasnost vlasnika autorskih prava, preveden na naše jezike i štampan, te je podijeljen učesnicima sjednice ali i svim parlamentarcima iz Parlamentarne skupštine BiH, Federalnog parlamenta i Narodne skupštine Republike Srpske, kao i predstavnicima Agencije za ravnopravnost spolova i gender centara.

Komisija je u 2013. godini dala veliki doprinos ratifikaciji i promociji Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (CAHVIO). Te aktivnosti omogućile su da Bosna i Hercegovina bude šesta država članica Vijeća Evrope koja je ratificirala Konvenciju. U toku su aktivnosti u kojima učestvuje i Komisija, a tiču se izrade strategije za uvođenje Konvencije u naš pravni sistem.

Komisija je razmatrala amandmane na Ustav Bosne i Hercegovine inicijative „Građanke za ustavne promjene“ iz dokumenata Platforma ženskih prioriteta za ustavne promjene iz rodne perspektive, te se očitovalo o istima i prosljedilo ih nadležnim organima.

Bitno je spomenuti i naše višegodišnje strateške partnere, s kojima smo tokom proteklog perioda najviše saradivali, a to su: UNDP, UNWoman, OSCE, Mreža parlamentaraca Vijeća Evrope "Žene oslobođene nasilja", Agencija za ravnopravnost spolova BiH, Gender centar Federacije BiH i Gender centar Vlade Republike Srpske, te brojne nevladine organizacije.

Komisija je konstatovala da postoji značajan nesrazmjer u angažmanu članova i članica Komisije u realizaciji njegovih aktivnosti, koji se ogleda i u neprisustvovanju većem broju sjednica, o čemu smo obaviještavali Kolègij Predstavničkog doma.

PRILOG: Pregled sjednica Komisije s tačkama dnevnog reda

14. sjednica, 26.2.2014.

1. Usvajanje Zapisnika 13. sjednice Komisije;
2. Usvajanje Izvještaja o radu Komisije u 2013. godini;
3. Utvrđivanje Orijentacionog radnog plana Komisije u 2014. godini;
4. Plan aktivnosti Komisije u okviru Sedmice ravnopravnosti spolova;
5. Tekuća pitanja;
  - a) Informacija o imenovanju na dužnost u Odboru za ravnopravnost i nediskriminaciju Vijeća Evrope;

15. sjednica, 24. 3. 2014.

1. Usvajanje Zapisnika 14. sjednice Komisije;
2. Razmatranje Prijedloga poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH u skladu s članom 109. Poslovnika;
3. Informacija o provedenim aktivnostima u okviru Sedmice ravnopravnosti spolova;
4. Tekuća pitanja;
  - a) Molba za partnerstvo u organizaciji međunarodne konferencije koju je uputila nevladina organizacija „Udružene žene“, Banja Luka;
  - b) Prijedlog OSCE-a za zajedničko organiziranje konferencije o političkom učešću žena;
  - c) Pripreme za posjetu institucijama za rodnu ravnopravnost Švedske.

16. sjednica, 1. 7. 2014.

1. Usvajanje Zapisnika 15. sjednice Komisije;
2. Razmatranje Izvještaja o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2013. godinu;

3. Upoznavanja s Izvještajem Agencije za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine o provođenju Pekinške deklaracije i Platforme za akciju u Bosni i Hercegovini;
4. Razmatranje Izvještaja o posjeti delegacije Komisije Parlamentu Kraljevine Švedske;
5. Tekuća pitanja:
  - a) Konferencija o temi „Equal Opportunities“ Implementation of UNSCR 1325 and related UNSCRs-Differences between Proclamation and reality;
RACVIAC, Republika Hrvatska od 21. do 23. 10. 2014.;
  - b) Zajednička izjava sa XVI. sastanka Cetinjskog parlamentarnog foruma, „Žene u Biznisu“, koji je organizirala Skupština Crne Gore u saradnji sa OSCE-om, održanog 9. i 10. 6. 2014. na Cetinju.

17. sjednica, 26. 8. 2014.

1. Usvajanje Zapisnika 16. sjednice Komisije;
2. Razmatranje Akcionog plana za provođenje UNSCR 1325;
3. Usvajanje Izvještaja o radu Komisije u 2014. godini;
5. Tekuća pitanja.

